

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЛОБАНОВА ЛЮБОВ МИКОЛАЇВНА

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ КАТЕГОРІЙ «Б» і «В» ДО
ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

м. Миколаїв - 2020 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Важливою складовою стратегічних змін, що наразі впроваджуються в Україні, є наближення державної служби (далі ДС) до європейських стандартів та принципів «належного врядування», закріплених у рішеннях Ради Європи.

Необхідною складовою розвитку ДС є забезпечення чіткого і дієвого механізму дисциплінарної відповідальності державних службовців (далі держслужбовців) за порушення службової дисципліни, удосконалення методології здійснення дисциплінарних проваджень з урахуванням останніх змін в законодавстві, правового регулювання статусу державних службовців, зокрема їх юридичної відповідальності за результати виконання службових повноважень.

Важливого значення питання дисциплінарної відповідальності набуває в умовах реформування публічного управління та адміністрування в Україні, тому що забезпечення законності в публічному управлінні є неможливим без дотримання службової дисципліни. Ефективність роботи державних службовців тісно пов'язана з розумінням того, що кожен проступок, вчинений держслужбовцем під час виконання своїх посадових обов'язків, має викликати відповідне негайне реагування з боку компетентних осіб. А державний службовець, у свою чергу, має право бути захищений від дій, вчинків чи рішень керівників, що суперечать закону. Тобто, дисциплінарну відповідальність до нього можна застосувати виключно у зв'язку із вчиненням дисциплінарного проступку і в чітко визначеному чинним законодавством порядку.

Актуальність даного дослідження обумовлена ще й тим, що у 2019 році в зв'язку зі змінами в законодавстві відбулися й зміни у процедурі притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності.

Окремі питання притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності були предметом наукових пошуків таких учених та дослідників, як Т. Алфьорова, В. Андрєєв, А. Горзов, Р. Гріщенко, О. Долгий, О. Губанова, І. Задоя, М. Зубрицький, Ю. Кізілов, Л. Корнута, А. Коротких, Б. Лавренко, О. Луценко, П. Луцук, О. Любимов, Н. Медведенко, А. Неселевська, О. Новак, Н. Панова, А. Паршикова, В. Серєда, В. Скоріков, Т. Сугак, Н. Янюк та ін.

В зв'язку з цим, що дисциплінарна відповідальність державного службовця є особливим правовим інститутом, багато дослідників вважають, що вона, на відміну від інших інститутів відповідальності (адміністративної, цивільно-правової, кримінальної) регулюється нормами не тільки адміністративного, але і трудового права, що впливає на появу різних точок зору стосовно даного питання та вимагає його вивчення вдаючись до аналізу тих проблемних моментів, які існують у ньому сьогодні, і вирішення яких є принципово важливим для забезпечення ефективного та дієвого виконання держслужбовцями службових обов'язків. Крім того актуальність даного дослідження обумовлена також необхідністю виокремлення недоліків і прогалин у матеріально-правових та процедурно-процесуальних засадах дисциплінарної відповідальності держслужбовців, та визначення можливих кроків щодо їх усунення за сучасних умов.

Таким чином, необхідність удосконалення правового регулювання процедури притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності, недостатність комплексних наукових досліджень проблемних аспектів притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності (особливо актуальних у світлі останніх змін до законодавства про

державну службу) обумовлюють актуальність дослідження питань присвячених визначенню сутності та особливостей правового регулювання притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності.

З огляду на викладене, вважаємо, що сьогодні існує потреба в комплексному вивченні та виокремленні основних теоретичних і практичних проблем притягнення держслужбовців до дисциплінарної відповідальності, розроблення пропозицій й рекомендацій до законодавства України про державну службу у частині формування правил і стандартів дисциплінарної відповідальності з урахуванням позитивного закордонного досвіду правового регулювання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців у державах-членах ЄС, США та інших.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в аналізі особливостей, проблем і перспектив правового регулювання у сфері притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності.

Для досягнення означеної мети було поставлено наступні завдання:

- охарактеризувати джерельну базу та визначити основні поняття і категорії дослідження;
- проаналізувати закордонний досвід дисциплінарної відповідальності державних службовців;
- розкрити основні проблеми притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців у контексті змін законодавства про державну службу;
- обґрунтувати перспективи удосконалення законодавчого підґрунтя притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні на прикладі Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області та практики НАДС.

Об'єктом дослідження є інститут дисциплінарної відповідальності державних службовців як суб'єктів адміністративного права.

Предметом дослідження є особливості правового регулювання притягнення державних службовців категорій «Б» і «В» до дисциплінарної відповідальності.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань, застосовано комплекс загальнонаукових (синтезу, індукції та дедукції) та спеціальних методів пізнання:

- метод узагальнення використано для дослідження загальних ознак та механізму здійснення застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців (розділи 1, 3);
- порівняльно-правовий метод використано при аналізі чинного адміністративного законодавства України у частині правового регулювання дисциплінарної відповідальності держслужбовців (розділ 3), а також в процесі аналізу зарубіжного досвіду (розділ 2), під час дослідження застосування дисциплінарних стягнень до державних службовців категорій «Б» та «В» в Україні починаючи з 01.05.2016 року по теперішній час (розділ 3);
- системний метод використано при комплексному дослідженні інституту дисциплінарної відповідальності державних службовців як єдиного цілого;
- системно-структурного та системно-функціонального методів при характеристиці структури правового змісту дисциплінарної відповідальності держслужбовців;
- методи класифікації та групування дозволили виокремити основні ознаки дисциплінарної відповідальності держслужбовців в Україні, а також групи актуальних проблем дисциплінарної відповідальності держслужбовців за законодавством України про державну службу.

Наукова новизна одержаних результатів виявляється у тому, що у магістерській роботі комплексно досліджується дисциплінарна відповідальність державних службовців з урахуванням останніх змін у законодавстві про державну службу. На підставі цього було сформульовано низку актуальних пропозицій стосовно внесення змін до чинного законодавства України про державну службу щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців, обґрунтовано низку теоретичних положень і висновків, основними з яких слід назвати наступні:

- надано детальну характеристику застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців у Австрії, Великобританії, ФРН, Франції, Литві, Норвегії, Швейцарії, США та інших;

- визначено основні напрямки вдосконалення законодавства за рахунок узагальнення особливостей та виокремлення позитивного і негативного досвіду правового регулювання юридичної відповідальності державних службовців у законодавстві держав-членів ЄС, США та запропоновано: доповнити перелік дисциплінарних проступків держслужбовців такими видами, як пониження в посаді, впровадження системи штрафів, прийняття спеціального статуту або кодексу;

- обґрунтовано, що ефективність діяльності державних службовців у зарубіжних державах і роль інститутів дисциплінарної відповідальності у забезпеченні публічного управління у цих країнах обумовлює висновок про необхідність запозичення відповідного позитивного досвіду Україною, але з урахуванням особливостей нашої правової системи.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження державного регулювання у сфері притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців; у навчальному процесі з підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування за напрямком «Державна служба»; у процесі підготовки методичних розробок, підручників, а також навчальних посібників з курсу: «Дисциплінарна відповідальність державних службовців»; у правотворчій діяльності — у процесі розробки змін і доповнень до нормативно-правових актів, якими регулюються питання дисциплінарної відповідальності держслужбовців; у правозастосовній діяльності — для вдосконалення та підвищення ефективності процедури й процесу притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності.

Апробація результатів магістерської роботи. Матеріали й результати дослідження були представлені й обговорювалися в рамках: Всеукраїнської конференції Могилянські читання (листопад 2019 р.) м. Миколаїв. Тези за темою «Правове регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців (порівняння українського законодавства та досвіду Сполученого Королівства Великої Британії, Республіки Австрія, Королівства Норвегія та Фінляндії)».

Структура та обсяг роботи. Дослідження містить вступ, три розділи, сім підрозділів, висновки, список використаної літератури (73 найменування), додатки. Повний обсяг роботи становить 118 сторінок, з яких 90 — основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, розкривається ступінь наукової розробленості проблеми, формулюються мета й завдання магістерської роботи, визначаються методи дослідження, наукова новизна й практичне значення результатів дослідження.

У *першому розділі* «Теоретичні засади дослідження дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні» охарактеризовано джерельну та законодавчу базу дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні.

У *підрозділі 1.1. «Джерельна база дослідження»* розглядаються наукові праці та статті, що складають джерельну базу магістерської роботи. Визначено, що обсяг досліджених наукових праць складається, в основному, з робіт створених після набуття чинності Законом України «Про державну службу» у 2016 році, коли питання застосування до державних службовців дисциплінарної відповідальності наповнилося новим змістом та набуло особливої актуальності.

Зроблено висновок, що дисциплінарна відповідальність державних службовців розглядалася науковцями, переважно, в двох аспектах як:

- інститут трудового права;
- інститут адміністративного права.

При цьому зазначено, що питання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців необхідно розглядати переважно з позицій адміністративного права. Крім того, незважаючи на величезну кількість дисертацій, монографій, статей з цього питання, необхідно врахувати дуже швидкі зміни у чинному законодавстві, які потребують негайного реагування з боку науковців та проведення нових актуальних досліджень.

У *підрозділі 1.2. «Законодавча база дисциплінарної відповідальності державних службовців»* охарактеризовано законодавчу базу що врегульовує питання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні.

Дослідженням законодавчої бази встановлено, що останні зміни у законодавстві України про ДС значно впорядкували питання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців. В першу чергу, це відбулося з прийняттям у 2015 році нового Закону України «Про державну службу» (набув чинності 01 травня 2016 року) в якому питання дисциплінарної відповідальності держслужбовців отримали детальне та чітке регулювання. Подальші зміни у законодавстві з питань ДС у 2019 році відбулися вже враховуючи чотирирічний досвід застосування дисциплінарної відповідальності до держслужбовців за новим Законом. Практика здійснення дисциплінарних проваджень, проведення контрольних перевірок НАДС дозволили оптимізувати та вдосконалити процедуру притягнення до дисциплінарної відповідальності держслужбовців, що було втілено в 2019 році з прийняттям Порядку здійснення дисциплінарного провадження».

У *підрозділі 1.3. «Основні поняття та категорії дослідження»* наведено низку понять та визначень що становлять категорійну основу роботи. Підкреслено, що дисциплінарна відповідальність є видом юридичної відповідальності у структурі правової системи. За її допомогою забезпечується правомірне поведінка. Однак відсутність визначення поняття «дисциплінарна відповідальність» у законодавстві породжує неоднозначне її трактування, або ототожнення з поняттям «дисциплінарне стягнення».

Запропоноване визначення дисциплінарної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності, специфічної форми негативного реагування з боку держави в особі суб'єкта призначення (керівника ДС) на відповідну категорію протиправних проявів (дисциплінарних проступків), згідно з якою до державних службовців за скоєння цих проступків застосовуються дисциплінарні стягнення в установлених законом формах і порядку, та визначення дисциплінарного стягнення як заходу дисциплінарної відповідальності, який застосовується з метою виховання посадової особи (держслужбовця), яка вчинила дисциплінарний проступок, в дусі додержання службової дисципліни та правил етичної поведінки, а також запобігання вчиненню нових дисциплінарних проступків як самим порушником, так і іншими держслужбовцями.

У висновку до розділу 1 вказується на те, що науковцями та дослідниками досить ретельно проведено вивчення дисциплінарної відповідальності державних службовців як різновиду юридичної відповідальності. При цьому, частина дослідників розглядають дисциплінарну відповідальність держслужбовців, як частину трудового права, незважаючи на те, що питання притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності повністю врегульовані Законом України «Про державну службу». Вважаємо, що дія норм трудового законодавства, а саме «Кодексу законів про працю України», у частині застосування дисциплінарної відповідальності не поширюється на держслужбовців, що прямо унормовано ст. 5 Закону, частиною третьою якої наголошено, що дія норм законодавства про працю поширюється на держслужбовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом.

Далі, незважаючи на величезний обсяг наукових робіт та досліджень на тему дисциплінарної відповідальності державних службовців, законодавство з цього приводу змінюється досить швидко. У 2016 році набув чинності Закон України «Про державну службу» № 889-VIII, яким вперше було детально врегульовано питання притягнення держслужбовців до дисциплінарної відповідальності. Наразі, у грудні 2019 року, вже внесено зміни до цього Закону та Кабміном України розроблений новий Порядок здійснення дисциплінарного провадження. Ці зміни та нові нормативно-правові акти також потребують всебічного та глибокого наукового розгляду.

В ході дослідження визначено основні поняття та категорії: «державний службовець», «дисциплінарний проступок», «службова дисципліна» та запропоновано визначення понять «дисциплінарна відповідальність» та «дисциплінарне стягнення».

У другому розділі «Закордонний досвід дисциплінарної відповідальності державних службовців» проаналізовано законодавче регулювання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців у деяких країнах-членах ЄС та Сполучених Штатах Америки.

У підрозділі 2.1. «Досвід запровадження дисциплінарної відповідальності в Країнах Європи» розглядається правове регулювання притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців у таких країнах: Австрія, Велика Британія, Литва, Норвегія, Федеративна Республіка Німеччина, Франція, Швейцарія.

З'ясовано, що, в основному, правові інститути дисциплінарної відповідальності державних службовців у європейських країнах та в Україні схожі за своєю побудовою. В Європі дисциплінарна відповідальність публічних службовців також має на меті зміцнення службової дисципліни та недопущення подальших порушень.

У ряді країн в Європі процедуру притягнення до дисциплінарної відповідальності унормовано на законодавчому рівні. Участь у прийнятті рішення щодо застосування до державних службовців дисциплінарних стягнень приймають безпосередні керівники та дисциплінарні комісії. Цікавою практикою є залучення до розгляду дисциплінарних справ незалежних дисциплінарних судів та дисциплінарних адвокатів. Також, у ряді країн, перелік дисциплінарних стягнень стосовно державних службовців значно ширший, ніж в Україні (пониження в посаді, затримка в присвоєнні рангу, штрафні санкції). Таким чином, українське законодавство у сфері дисциплінарної відповідальності державних службовців, незважаючи на своє оновлення у 2015 році та наступне вдосконалення у 2019 році, не виключає, між тим, подальшої оптимізації з урахуванням позитивного досвіду ФРН та інших країн у наступних напрямках:

- 1) прийняття єдиного дисциплінарного статуту державних службовців, який би детально регламентував та акумулював у собі дисциплінарні провадження та дисциплінарну відповідальність;
- 2) розширення переліку дисциплінарних стягнень такими видами, які б створювали обмеження для правопорушників матеріального характеру, також доцільно розширити перелік стягнень таким стягненням як «пониження в посаді»;
- 3) створення в Україні через 5-10 років незалежних дисциплінарних судів для забезпечення об'єктивності розгляду дисциплінарних справ та запровадження інституту дисциплінарного адвоката.

У підрозділі 2.2. «Досвід врегулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців за законодавством США» детально розглянуто принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців у США, види дисциплінарних стягнень. Визначено, що за порушення трудової дисципліни та завдання моральної шкоди державні службовці у США також несуть дисциплінарну та матеріальну відповідальність. Встановлено, що дисциплінарне стягнення у США до держслужбовця повинно: 1) запобігати можливості рецидивів; 2) стримувати інших державних службовців від аналогічної поведінки; 3) підтримувати дисциплінарну політику держави.

У підсумку зазначено, що досвід країн ЄС і США є дуже корисним для України в умовах її інтеграції до євроспівтовариства. Використання європейського досвіду дозволяє побудувати ефективну, результативну й професійну державну службу, одним з напрямком діяльності якої є інститут дисциплінарної відповідальності.

У висновку до розділу 2 узагальнено зарубіжний досвід поняття дисциплінарного проступку, який можна визначити через такі дії: неналежне виконання службових обов'язків; недотримання правил службової етики; порушення встановлених для державних службовців обмежень та заборон. У більшості розглянутих країн передбачається від чотирьох до семи видів дисциплінарних стягнень. Найбільш поширеними видами є: догана; пониження в посаді; скорочення заробітної плати; звільнення з посади, штраф. Зауважено, що перелік дисциплінарних стягнень у ряді країн ширший, ніж в Україні та більш гнучкий.

У більшості європейських країн чітко визначені суб'єкти, повноважні здійснювати дисциплінарні провадження та приймати рішення щодо дисциплінарного стягнення: це – керівники ДС, які одночасно є суб'єктами призначення, та спеціальні дисциплінарні комісії, що відповідає положенням чинного Закону України «Про державну

службу». Але також, альтернативою є приклад ФРН, де розгляд дисциплінарних справ здійснюють також незалежні спеціалізовані дисциплінарні суди.

Цікавим є досвід Австрії щодо обов'язкового залучення дисциплінарного адвоката та відкритості слухання про дисциплінарне правопорушення та Німеччини щодо застосування заходів дисциплінарного характеру до державних службовців, які вийшли на пенсію. Звертається увага на запровадження системи штрафів, яка дає змогу підвищити ефективність дисциплінарної відповідальності державних службовців.

Оскільки Україна має намір інтегруватися до ЄС, досвід європейських країн може бути використано та впроваджено Україною, незалежно від того, йдеться про повне членство в ЄС, або про співробітництво. У будь-якому разі європеїзація є необхідною для держави, що обрала шлях європейської інтеграції. Цій процес має відбуватися після вивчення та узагальнення досвіду ЄС щодо розвитку та формування адміністративних інститутів та його застосування Україною, враховуючи особливості нашої правової системи.

У третьому розділі «Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні» проаналізований актуальний механізм застосування дисциплінарних стягнень до державних службовців в Україні та шляхи його оптимізації.

У підрозділі 3.1. «Проблеми та особливості застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців у контексті змін законодавства про державну службу» детально розглянуто процедуру притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців категорій «Б» і «В» згідно чинного законодавства у порівнянні з попередньою редакцією Закону «Про державну службу». Виокремлені стадії дисциплінарного провадження відповідно до останніх змін у законодавстві про державну службу та надано їх коротку характеристику. Зауважено, що незважаючи на деякі позитивні зміни, які значно спростили порядок проведення дисциплінарного провадження (скасування службового розслідування, виключення із змісту дисциплінарної справи деяких зайвих документів), багато в чому процедура притягнення до дисциплінарної відповідальності вимагає вдосконалення (збільшення строку проведення дисциплінарного провадження, законодавчого закріплення строку складання процесуальних документів, відновлення контрольних повноважень НАДС). Статистично доведено, що у період з моменту набуття чинності закону «Про державну службу» по теперішній час переважну більшість дисциплінарних стягнень, які накладались на держслужбовців категорії «Б» та «В» складає догана.

У підрозділі 3.2. «Перспективи удосконалення законодавчого підґрунтя притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні» зроблено низку пропозицій щодо змін та доповнень чинного законодавства щодо дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні. Так, запропоновано включити до переліку дисциплінарних стягнень таке стягнення як «пониження в посаді». Внесено пропозицію заборони на законодавчому рівні встановлення стимулюючих виплат державним службовцям, до яких застосовані дисциплінарні стягнення.

У висновку до розділу 3 зазначено, що останні зміни 2019 року, з одного боку спростили та раціоналізували процедуру притягнення держслужбовців до дисциплінарної відповідальності (відмінено процедуру службового розслідування, обрання половини дисциплінарної комісії на загальних зборах (конференції) державних службовців, тощо).

З іншого боку, процедура дисциплінарного провадження відносно державних службовців досі багато в чому недосконала: не передбачено ніяких процесуальних строків щодо надання пояснень державним службовцям та його безпосереднім керівником, істотно скоротилась тривалість дисциплінарного провадження, потребує вдосконалення перелік дисциплінарних стягнень, який наразі застосовується до державних службовців. Зауважено, що не має сенсу наразі включати до переліку дисциплінарних стягнень штраф, принаймні поки керівник має право одноосібно вирішувати питання щодо встановлення стимулюючих виплат, при цьому не вдаючись до такої трудомісткої та відповідальної процедури як дисциплінарне провадження.

ВИСНОВКИ

Відповідно до визначених у магістерській роботі мети і завдань комплексно досліджено особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні та зроблено такі висновки:

1. Аналіз джерельної бази дослідження, дозволив зробити висновок, що дисциплінарна відповідальність державних службовців розглядалася науковцями, як окремий вид юридичної відповідальності, як елемент особливого правового статусу державних службовців, переважно, в двох аспектах як: інститут трудового (дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку), або інститут адміністративного права (стягнення на працівника за порушення трудової дисципліни). Вважаємо, що дисциплінарну відповідальність державних службовців необхідно розглядати переважно з позицій адміністративного права, врахувати зміни, що відбуваються у чинному законодавстві.

2. Закордонний досвід дисциплінарної відповідальності державних службовців показує, що вона настає через скоєння дисциплінарного проступку, тобто наступні дії: неналежне виконання службових обов'язків; недотримання правил службової етики; порушення встановлених для державних службовців обмежень та заборон. В країнах ЄС передбачається від чотирьох до семи видів дисциплінарних стягнень: догана; пониження в посаді; скорочення заробітної плати; звільнення з посади, штраф. Необхідно зауважити, що перелік дисциплінарних стягнень у країнах ЄС ширший, ніж в Україні та більш гнучкий.

3. Зміни у законодавстві про державну службу, вплинули на процедуру та практику застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців. Так, відмінено:

- етап дисциплінарного провадження як службове розслідування (повторював собою дисциплінарне провадження як за процесуальними діями, так і за документами, які створювалися під час його проведення);

- процедуру обрання половини дисциплінарної комісії на загальних зборах (конференції) державних службовців, що прискорило процес її створення;

- документи, які не містили ніякої нової інформації, а лише повторювали інші документи (інформаційна довідка, яка за змістом нічим не відрізнялася від подання про накладення дисциплінарного стягнення або наказу про порушення дисциплінарного провадження).

Не вирішеними законом залишилися наступні питання:

– не визначені детально обставини, за яких держслужбовця не може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності (крім впливу строку притягнення або відсутності державного службовця з поважних причин, що ніяк не виключає його провини в здійсненні дисциплінарного проступку);

– не передбачено ніяких процесуальних строків щодо, надання пояснень держслужбовцем та його керівником, що не виправдано їх затягують, посилаючись не те, що не розуміють, в чому їх вина та що вони нічого не порушували.

4. Обґрунтовано удосконалення законодавчого підґрунтя притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні на прикладі Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області та практики НАДС, що полягає у вдосконаленні переліку дисциплінарних стягнень, який наразі застосовується до державних службовців (нічим не відрізняються одне від одного за своїми правовими наслідками такі дисциплінарні стягнення як «догана» та «попередження про неповну посадову відповідність»). Також дисциплінарні стягнення тягнуть за собою переважно моральні негативні наслідки, але ніяких матеріальних наслідків порушники не відчувають.

5. Запропоновано за доцільне розширити перелік дисциплінарних стягнень та включити до нього таке дисциплінарне стягнення як «пониження в посаді». А таке дисциплінарне стягнення як «штраф» не має сенсу включати до переліку дисциплінарних стягнень, принаймні поки керівник має право одноосібно вирішувати питання щодо встановлення стимулюючих виплат, при цьому не вдаючись до такої трудомісткої та відповідальної процедури як дисциплінарне провадження. Як альтернативу, пропонуємо заборонити на законодавчому рівні встановлення стимулюючих виплат державним службовцям на визначений строк або на строк застосування дисциплінарного стягнення.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

Лобанова Л. М. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців (порівняння українського законодавства та досвіду Сполученого Королівства Великої Британії, Республіки Австрія, Королівства Норвегія та Фінляндії) /Л. М. Лобанова// Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання – 2019: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Тези. 11-16 листопада 2019 року м. Миколаїв.

АНОТАЦІЯ

Лобанова Л. М. Особливості правового регулювання притягнення державних службовців категорій «Б» і «В» до дисциплінарної відповідальності – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

В магістерській роботі проаналізовано основні правові засади та проблеми притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців категорій «Б» та «В».

На підставі аналізу наукових досліджень, нормативно-правових актів України, практики застосування дисциплінарних стягнень до державних службовців розкрито теоретико-методологічні аспекти дисциплінарної відповідальності державних службовців,

механізми її реалізації та шляхи вдосконалення в умовах сучасних змін законодавства про державну службу.

Запропоновано визначити дисциплінарну відповідальність державних службовців як різновид юридичної відповідальності, специфічну форму негативного реагування з боку держави в особі суб'єкта призначення (керівника державної служби) на відповідну категорію протиправних проявів (дисциплінарних проступків), згідно з якою до державних службовців за скоєння цих проступків застосовуються дисциплінарні стягнення в установлених законом формах і порядку.

Внесено пропозиції щодо використання закордонного позитивного досвіду застосування дисциплінарних стягнень до державних службовців в українській практиці державного управління.

Проаналізовано механізми застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців категорій «Б» та «В», наведено статистичні показники кількості дисциплінарних стягнень що накладалися на державних службовців протягом 2016-2019 років, внесено пропозиції щодо удосконалення механізмів застосування дисциплінарної відповідальності до державних службовців.

Ключові слова: службова дисципліна, державний службовець, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарний проступок, дисциплінарне стягнення.

SUMMARY

Lobanova L. M. The features of legal regulation of bringing government officials of categories "B" and "V" to disciplinary responsibility - Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

The master's work analyzes the basic legal principles and problems of bringing government officials of categories "B" and "V" to disciplinary responsibility.

On the basis of analysis of scientific researches, Ukraine's normative acts, practice of applying disciplinary punishments to government officials, theoretical and methodological aspects of disciplinary responsibility of civil servants, mechanisms of its realization and ways of improvement in the conditions of modern changes of the legislation on civil service are revealed.

It is proposed to define the disciplinary responsibility of government officials as a kind of legal liability, a specific form of negative reaction by the state in the person of the destination (head of the civil service) to the corresponding category of unlawful manifestations (offense), according to which to civil servants for committing these offenses disciplinary penalties in the forms and procedures prescribed by law.

Suggestions are made on the use of foreign positive experience of applying disciplinary sanctions to government officials in the Ukrainian practice of public administration.

The mechanisms of applying disciplinary responsibility to government officials of categories "B" and "V" are analyzed, the statistical indicators of the number of disciplinary penalties imposed on civil servants during 2016-2019 are presented, the proposals for improving the mechanisms of disciplinary responsibility for government officials are made.

Key words: official discipline, government officials, disciplinary responsibility, disciplinary offense, disciplinary action.